

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านช้าง

อีเมล: petchsiri07@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้เพื่อศึกษา 1. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย และ 2. เปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ สาขาวิชา และระดับชั้นปี ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ได้จากการเก็บข้อมูล จำนวน 115 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 93 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan แล้วนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.00, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (\bar{x} = 4.16, S.D. = 0.69) สำหรับการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ สาขาวิชา และระดับชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

Philosophy of Sufficiency Economy Applying in Daily Life for Student of Mahamakut Buddhist, Srilanchang Campus, Loei Province.

Phramaha Vichian Dhammavajiro (Saisri)

Mahamakut Buddhist University,

E-mail: petchsiri07@hotmail.com

ABSTRACT

This research aimed to study 1) philosophy of sufficiency economy applied in daily life for students of Mahamakut Buddhist university, Srilanchang Campus, Loei Province, and 2) comparison of differences between the personal factors and 3) to study the guidelines for the development of the philosophy of the sufficiency economy applied in daily life for students of Mahamakut Buddhist university, Srilanchang Campus, Loei Province, by sex, age, study program, and class level. The population used in the study were 115 students of Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus, and were 93 % of the sample size definition from the Krejcie & Morgan table. The research instrument were 5 rating scale questionnaire for collecting data. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, and One way ANOVA. Results of the research found the overall and each particular aspect of the philosophy of sufficiency economy applied in daily life for student of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Loei Province was at high level ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.53). In each aspect found the community living aspect were the highest average at high level ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.69). The different testing between the personal factor and the philosophy of the sufficiency economy applied in daily life for students of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Loei Province had no differences in any factor such as sex, age, study program, and class level.

Keywords: Philosophy of Sufficiency Economy, Applying in Daily Life

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดูแลจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชน ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นนโยบายของกระทรวงไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา บรรจูปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับและฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดไปสู่นักเรียนนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งมีการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือสถานศึกษาพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 39)

สำหรับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในหลักธรรมพระพุทธศาสนาในเรื่องมัชฌิมาปฏิปทา หรือทางสายกลาง ในศาสนาพุทธ หมายถึง การไม่ยึดถือสุดทางทั้ง 2 ได้แก่ อัตตกลิมถานุโยค คือ การประกอบตนเองให้ลำบากเกินไป กามสุขัลลิกานุโยค คือ การพัวพันในกามในความสบาย เป็นแนวปฏิบัติตามมรรค 8 เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยส่วนมากแล้ว เป็นนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ไม่สามารถส่งลูกหลานเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสูง บางคนเรียนในสถาบันอื่นแล้ว ต้องมาเข้าเรียนใหม่ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เนื่องจากพ่อแม่ไม่สามารถส่งต่อได้ และบางคนขัดสนแม้กระทั่งค่าใช้จ่ายประจำวัน (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง, 2559, หน้า 18)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ซึ่งผลการวิจัยที่น่าจะเป็นประโยชน์กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนานักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ สาขาวิชา และระดับชั้นปี

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลยที่มีเพศแตกต่างกันมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่างกัน
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ที่มีอายุแตกต่างกันมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่างกัน
3. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลยที่มีสาขาวิชาแตกต่างกันมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่างกัน
4. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลยที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกันมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่างกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินงานตามประเด็น ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 177 รูป/ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan จำนวน 123 รูป/คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ยึดตามสาขาวิชาและชั้นปี แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากเพื่อระบุตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
รัฐศาสตร์การปกครอง	26	24	20	22	18	17	14	15
การสอนภาษาอังกฤษ	20	15	26	18	14	10	18	13
พุทธศาสตร์	4	0	0	2	3	0	0	1

	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
รวม	50	39	46	42	35	27	32	29
รวม	177				123			

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบริบทเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย มีวิธี วิจัยเป็นลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (survey study) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยอาศัยเครื่องมือจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนที่เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา และชั้นปี เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ภายใต้กรอบ 5 ด้าน คือ 1. ด้านความพอประมาณ 2. ด้านความมีเหตุมีผล 3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4. ด้านความรู้ และ 5. ด้านความมีคุณธรรม โดยมีคำถามทั้งสิ้น 25 ข้อ มีลักษณะเฉพาะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีคิดของลิเคิร์ต (Likert Type) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เป็นลักษณะ ปลายเปิด (open end)

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบ คำบรรยายเป็นรายชื่อในภาพรวม และวิเคราะห์ค่าระดับความสำคัญของคำตอบของผู้ตอบ แบบสอบถาม โดยนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบ คำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้าน

	การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	\bar{x}	S.D.	ระดับการแปลผล
1	ความพอประมาณ	3.79	0.60	มาก
2	ความมีเหตุมีผล	3.92	0.59	มาก
3	การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	4.16	0.69	มาก

	การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	\bar{x}	S.D.	ระดับการแปลผล
4	ความรู้	3.99	0.54	มาก
5	ความมีคุณธรรม	4.13	0.61	มาก
ภาพรวม		4.21	4.00	0.53

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.69) รองลงมาได้แก่ ด้านความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.71$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ สุด คือ ความมีคุณธรรม ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.61)

2. การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตาม เพศ อายุ สาขาวิชา และระดับชั้นปี

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.40	2	0.20	0.55	0.58
	ภายในกลุ่ม	40.75	112	0.64		
	รวม	41.15	114			
2. ความมีเหตุมีผล	ระหว่างกลุ่ม	0.50	2	0.25	0.70	0.50
	ภายในกลุ่ม	40.26	112	0.36		
	รวม	40.76	114			
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	0.64	2	0.32	0.67	0.51
	ภายในกลุ่ม	53.25	112	0.48		
	รวม	53.89	114			

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
4. ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.12	2	0.58	0.20	0.82
	ภายในกลุ่ม	33.15	112	0.30		
	รวม	33.27	114			
5. ความมีคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.57	2	0.24	0.85	0.43
	ภายในกลุ่ม	40.62	112	0.28		
	รวม	42.19	114			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.48	2	0.24	0.85	0.43
	ภายในกลุ่ม	31.40	112	0.28		
	รวม	31.88	114			

จากตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งเพศชาย เพศหญิง และที่เป็นพระภิกษุ/สามเณร มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.27	2	0.14	0.37	0.69
	ภายในกลุ่ม	40.87	112	0.37		
	รวม	41.14	114			
2. ความมีเหตุมีผล	ระหว่างกลุ่ม	0.53	2	0.27	0.74	0.48
	ภายในกลุ่ม	40.23	112	0.36		

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
	รวม	40.76	114			
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	0.14	2	0.07	0.15	0.86
	ภายในกลุ่ม	53.74	112	0.48		
	รวม	53.89	114			
4. ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.98	0.33	0.72
	ภายในกลุ่ม	33.07	112	0.30		
	รวม	33.27	114			
5. ความมีคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.37	2	0.18	0.49	0.61
	ภายในกลุ่ม	41.82	112	0.37		
	รวม	42.19	114			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.24	2	0.12	0.43	0.65
	ภายในกลุ่ม	31.63	112	0.28		
	รวม	31.87	114			

จากตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งอายุ 19 – 22 ปี 23 – 25 ปีและอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามสาขาวิชา โดยภาพรวมและรายด้าน

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.33	0.92	0.40
	ภายในกลุ่ม	40.48	112	0.36		
	รวม	41.14	114			
2. ความมีเหตุมีผล	ระหว่างกลุ่ม	0.55	2	0.28	0.77	0.47
	ภายในกลุ่ม	40.22	112	0.36		
	รวม	40.75	114			
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	0.19	2	0.10	0.20	0.82
	ภายในกลุ่ม	53.70	112	0.48		
	รวม	53.89	114			
4. ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.05	0.16	0.86
	ภายในกลุ่ม	33.18	112	0.30		
	รวม	33.27	114			
5. ความมีคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.09	2	0.05	0.12	0.88
	ภายในกลุ่ม	42.10	112	0.37		
	รวม	42.19	114			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.10	0.35	0.71
	ภายในกลุ่ม	31.68	112	0.28		
	รวม	31.88	114			

จากตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามสาขาวิชา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งสาขารัฐศาสตร์การปกครอง สาขาการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาพุทธศาสตร์ มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพอประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2.67	3	0.89	2.57	0.58
	ภายในกลุ่ม	38.47	111	0.35		
	รวม	41.14	114			
2. ความมีเหตุมีผล	ระหว่างกลุ่ม	0.73	3	0.24	0.67	0.57
	ภายในกลุ่ม	40.04	111	0.36		
	รวม	40.77	114			
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	1.70	3	0.57	1.21	0.31
	ภายในกลุ่ม	52.19	111	0.47		
	รวม	53.89	114			
4. ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.35	3	0.12	0.39	0.76
	ภายในกลุ่ม	32.92	111	0.30		
	รวม	33.27	114			
5. ความมีคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.10	3	0.37	0.99	0.40
	ภายในกลุ่ม	41.09	111	0.37		
	รวม	42.19	114			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.00	3	0.33	1.19	0.32
	ภายในกลุ่ม	30.88	111	0.28		
	รวม	31.87	114			

จากตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามระดับชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งสาขารัฐศาสตร์การปกครอง สาขาการ

สอนภาษาอังกฤษ และสาขาพุทธศาสตร์ มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีคุณค่า ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ ไม่ว่าจะกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การนำมาประยุกต์ใช้ในครอบครัว การประยุกต์ใช้ในองค์กร และการประยุกต์ใช้ในการบริหารประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ เถียรธิดา เหมพิพัฒน์ (2546) พบว่า ระดับความคิดเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี รองลงมาได้แก่ ด้านความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความมีคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย บางคนเคยเรียนในสถาบันอื่นมาแล้ว แต่พ่อแม่ไม่สามารถส่งเรียนต่อ ก็มาเริ่มต้นใหม่ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เกิดจากความใฝ่ดีของเด็กที่ต้องการมีอนาคตที่ดีในวันข้างหน้า มีหน้าที่การงาน สามารถรับผิดชอบตนเอง และช่วยเหลือครอบครัวได้

2. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งเพศชาย เพศหญิง และที่เป็นพระภิกษุ/สามเณร มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ทั้งเพศชาย เพศหญิง และที่เป็นพระภิกษุ/สามเณร ได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเวลาต่อเนื่อง จนเข้าใจและตระหนักในการใช้ดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ กชกร ชำนาญกิตติชัยและคณะ (2554) พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ระบบภูมิคุ้มกัน ความรู้และคุณธรรม กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ โปรแกรมที่ศึกษา ภูมิฐานะ สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออมเงิน และการใช้บริการเงินกู้

3. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งอายุ 19 - 22 ปี 23 - 25 ปีและอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ทั้งอายุ 19 - 22 ปี 23 - 25 ปีและอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีสภาพแวดล้อมทางสังคมใกล้เคียงกันจึงทำให้การประพฤติ ปฏิบัติตน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ กชกร ชำนาญกิตติชัยและคณะ (2554) พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ระบบภูมิคุ้มกัน ความรู้และคุณธรรม กับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ โปรแกรมที่ศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออมเงิน และการใช้บริการเงินกู้

4. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามสาขาวิชา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามสาขาวิชา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งสาขารัฐศาสตร์การปกครอง สาขาการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาพุทธศาสตร์ มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ เจริญธิดา เหมพิพัฒน์ (2546) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ คณะที่ศึกษา และสาขาที่จบปริญญาตรี ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกับความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการศึกษา อาชีพ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สาขาวิชาต่าง ๆ มีจุดเน้นสำคัญ คือการบูรณาการวิชาการต่าง ๆ เข้ากับหลักธรรมพระพุทธศาสนา เป็นแกน ตามคาถาที่ว่า “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” ซึ่งถือว่าเป็นกรอบหลักของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับความพอดี พอเหมาะ ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป หรือทางสายกลางนั่นเอง ดังที่ สถาบันการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2542, หน้า 19 - 20) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีคุณค่าในการประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน และการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนการดำเนินนโยบายของรัฐอย่างกว้างขวาง หลักสำคัญของปรัชญาที่ควรนำมาพิจารณาได้แก่ 1) การยึดทางสายกลาง 2) ให้ความสำคัญในเรื่องของการพอประมาณ และ 3) ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ

5. ผลการเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำแนกตามระดับชั้นปี โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย จำแนกตามระดับชั้นปี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ของวิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทั้งสาขารัฐศาสตร์การปกครอง สาขาการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาพุทธศาสตร์ทุกชั้นปี มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศศิพรพรรณ บัวทรัพย์ (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษาและการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษา ภูมิลำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชนและการรับรู้จากเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยให้นักศึกษาทุกชั้นปีได้เข้าร่วมโดยพร้อมเพรียงกัน ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เหมือนกัน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างยังมีกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ตอนกลางวัน ก่อนขึ้นเรียนในภาคบ่าย ซึ่งนักศึกษาได้จัดเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเองด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านความพอประมาณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรจะกำหนดมีการพัฒนาด้านนี้มากขึ้น โดยให้นักศึกษาได้การเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างความตระหนักให้มากขึ้น รวมถึงการกำหนดลักษณะการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา โดยเฉพาะการหาข้อมูล และช่องทางการหางานพิเศษเพื่อเสริมรายได้ของนักศึกษาที่เหมาะสม

2. ด้านความมีเหตุมีผล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรจะจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเสริมความมั่นใจในช่องทางการสมัครงานสายงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่นักศึกษาเรียนให้กับนักศึกษาที่จะจบ จัดการพบปะรุ่นพี่หรือผู้ทำงานในสายงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้ของนักศึกษาว่าเมื่อจบแล้วมีความเป็นไปได้ในการได้งานอย่างที่ตั้งใจไว้ตั้งแต่แรก

3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรจะส่งเสริมนักศึกษาด้วยหลักธรรมเกี่ยวกับความกตัญญูตเวที เพื่อเป็นการกระตุ้น รวมถึงเป็นการทำให้นักศึกษาตระหนักอยู่เสมอว่าต้องตั้งใจเรียนให้จบ เพราะครอบครัวหวังพึ่งตน

4. ด้านความรู้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และจัดแหล่งเรียนรู้ รวมถึงบูรณาการการเรียนรู้ให้เข้ากับบทเรียนในวิชาต่าง ๆ

5. ด้านความมีคุณธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาด้วยหลักธรรม อิทธิบาท 4 ที่เป็นหลักธรรมของผู้สำเร็จ โดยเฉพาะความเพียร หรือ วิริยะ นอกจากนั้นควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง รวมถึงสร้างค่านิยมให้นักศึกษามีความขยันในการหมั่นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาระชาชนิพนธ์เรื่อง พระมหาชนก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุ การแก้ไขปัญหา และปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

2. ควรศึกษารูปแบบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยเฉพาะการพัฒนาด้านความพอประมาณ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

บรรณานุกรม

กชกร ชำนาญกิตติชัยและคณะ. (2554). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ.

เอียรธิดา เหมพิพัฒน์. (2546). *ความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบ้านบ้นจิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. (2559). *รายงานคณะกรรมการกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ประจำปี 2559*. เลย: คณะกรรมการกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย.

ศศิพรรณ บัวทรัพย์. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.